

**ХМЕЛЬНИЦЬКА ОБЛАСНА РАДА
ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ УПРАВЛІННЯ ТА ПРАВА
ІМЕНІ ЛЕОНІДА ЮЗЬКОВА**

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з навчальної роботи

_____ Л.І.Чорний
(підпис) (ініціали, прізвище)
_____ 2020 року
м.п.

**НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
навчальної дисципліни
«ПРОБЛЕМИ ФІНАНСОВОГО ПРАВА»
для підготовки на третьому освітньому рівні
здобувачів вищої освіти ступеня доктор філософії
за спеціальністю 081 Право
галузі знань 08 Право
за денною та заочною формою навчання**

ЗМІСТ

			Стор.
1.	Структура вивчення навчальної дисципліни		3
	1.1.	Тематичний план навчальної дисципліни	3
	1.2.	Лекції	4
	1.3.	Семінарські заняття	5
	1.4.	Самостійна робота студентів	17
	1.5.	Індивідуальні завдання	26
	1.6.	Підсумковий контроль	28
2.	Схема нарахування балів		30
3.	Рекомендовані джерела		31
4.	Інформаційні ресурси в Інтернеті		36

1. Структура вивчення навчальної дисципліни

1.1. Тематичний план навчальної дисципліни

№ теми	Назва теми	Кількість годин												
		Денна форма навчання						Заочна форма навчання						
		Усього	у тому числі					Усього	у тому числі					
			Лекції	Сем. (прак.)	Лабор.	Ін.зав.	СРС		Лекції	Сем. (прак.)	Лабор.	Ін.зав.	СРС	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
1.	Актуальні питання теорії фінансового права	14	2	-				12	14	2	-			12
2.	Правовий режим і види публічних фондів коштів	16	1	2	-	-		13	16	1	2	-	-	13
3.	Проблеми правового регулювання податкової системи та статусу суб'єктів податкових правовідносин	14	2	-	-	-		12	14	2	-	-	-	12
4.	Проблеми бюджетного права та бюджетного процесу в Україні	16	1	2	-	-		13	16	1	2	-	-	13
5.	Проблеми правової регламентації та державного регулювання в сфері надання банківських послуг	14	2	-	-	-		12	14	2	-	-	-	12
6.	Державне регулювання валютних операцій. Проблеми правової регламентації та державного регулювання в сфері надання фінансових (парабанківських) послуг	16	1	2	-	-		13	16	1	2	-	-	13
7.	Проблеми правового регулювання фінансового контролю (нагляду) в Україні, його види	14	2	-	-	-		12	14	2	-	-	-	12
8.	Актуальні питання фінансово-правової відповідальності	16	1	2	-	-		13	16	1	2	-	-	13
	Усього годин	120	12	8	-	-		100	120	12	8	-	-	100

1.2. Лекції

№ з/п	Назва і план теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	2	3	4
1.	Актуальні питання теорії фінансового права	2	2
1.1.	Проблеми сучасного визначення предмета та методу фінансового права. Фінансова система України.		
1.2.	Система фінансового права та система фінансового законодавства, їх співвідношення.		
1.3.	Дія норм фінансового права та конкуренція фінансово-правових приписів, співвідношення законності та доцільності у фінансовому праві.		
1.4.	Суб'єкти фінансового права та фінансових правовідносин, проблема представництва у фінансовому праві.		
2.	Правовий режим і види публічних фондів коштів	1	1
2.1.	Проблеми фінансової системи, її складу		
2.2.	Сучасне поняття публічного фонду коштів. Співвідношення понять «публічний фонд коштів», «бюджет» і «казна».		
2.3.	Фінансово-правовий статус юридичних осіб публічного права та режим їх фондів коштів.		
2.4.	Правовий режим, методи та форми мобілізації і витрачання фінансових ресурсів публічних фондів коштів.		
3.	Проблеми правового регулювання податкової системи та статусу суб'єктів податкових правовідносин	2	2
3.1.	Податкове право як підгалузь фінансового права.		
3.2.	Правова природа, економічна суть, поняття, функції та юридичні ознаки податку і збору.		
3.3.	Реформування податкової системи.		
3.4.	Дія норм податкового права (в часі, просторі та за колом осіб).		
3.5.	Суб'єкти податкових правовідносин та представництво в податкових відносинах		
4.	Проблеми бюджетного права та бюджетного процесу в Україні	1	1
4.1.	Бюджетне право як підгалузь фінансового права, його предмет, система та джерела.		
4.2.	Сучасне поняття та проблеми правової регламентації суб'єктивного бюджетного права. Суб'єкти бюджетного права.		
4.3.	Сучасні проблеми правового регулювання бюджетного устрою та бюджетної системи.		
4.4.	Проблеми правового регулювання бюджетного циклу та стадій бюджетного процесу..		
5.	Проблеми правової регламентації та державного регулювання в сфері надання банківських послуг	2	2
5.1.	Банківське право в системі права України. Фінансово-правовий інститут регулювання банківської діяльності.		

5.2.	Банківська система України.		
5.3.	Правове положення Національного банку України (НБУ) та Фонду гарантування вкладів фізичних осіб.		
5.4.	Порядок створення, реорганізації і ліквідації банків.		
5.5.	Проблеми правового регулювання формування грошових фондів банків.		
5.6.	Правове регулювання, поняття та види банківських послуг.		
5.7.	Правовий режим банківської таємниці.		
5.7.	Особливості правового регулювання платіжної системи, переказу коштів та грошового обігу		
6.	Державне регулювання валютних операцій. Проблеми правової регламентації та державного регулювання в сфері надання фінансових (парабанківських) послуг	1	1
6.1.	Валютна політика України і лібералізація валютного законодавства.		
6.2.	Державне регулювання валютних операцій.		
6.3.	Правовий режим валютних операцій.		
6.4.	Особливості правового регулювання, суб'єкти та сфера валютного контролю.		
6.5.	Система організацій з надання фінансових (парабанківських) послуг.		
6.6.	Правова регламентація та державне регулювання ринку фінансових послуг та фондового ринку.		
7.	Проблеми правового регулювання фінансового контролю (нагляду) в Україні, його види	2	2
7.1.	Фінансовий контроль як вид фінансової діяльності держави.		
7.2.	Міжнародно-правові стандарти організації державного фінансового контролю.		
7.3.	Види, методи, форми та заходи фінансового контролю в сучасних умовах.		
7.4.	Система органів фінансового контролю, їх компетенція.		
8.	Актуальні питання фінансово-правової відповідальності	1	1
8.1.	Місце фінансово-правової відповідальності в системі юридичної відповідальності.		
8.2.	Фінансові правопорушення як підстава притягнення до фінансово-правової відповідальності, її види.		
8.3.	Поняття, зміст та заходи фінансово-правової відповідальності.		
8.4.	Проведення у справах про порушення фінансового законодавства.		
8.5.	Фінансово-правова відповідальність за порушення податкового законодавства та законодавства про сплату єдиного збору до фондів соціального страхування.		
8.6.	Відповідальність за порушення бюджетного законодавства.		
8.7.	Фінансово-правова відповідальність за порушення банківського законодавства.		
	Усього	12	12

1.3. Семінарські заняття

У матеріалах до семінарських занять містяться питання для обговорення на навчальному занятті, завдання, наводяться переліки літератури і нормативно-правових актів, необхідних для вивчення теми семінарського заняття, вказуються теми доповідей, що рекомендуються, та рефератів. Співі в літературі теоретичні питання за відповідною темою, на які необхідно звернути увагу студентам при підготовці до семінарського заняття, зазначаються викладачем, який проводить заняття у відповідній навчальній групі.

Семінарські заняття можуть проводитися за доповідною системою, у формі «круглих столів», наукових конференцій, диспутів у студентських навчальних групах, тощо за розсудом викладача. Метою підготовки студентами доповідей (співдоповідей) і виступів під час проведення семінарських занять, написання ними рефератів є прищеплення навичок самостійної роботи над літературними джерелами, законами й іншими правовими актами, використання опублікованої судової і господарської практики для того, щоб на основі їхнього аналізу й узагальнення студенти могли робити власні висновки теоретичного і практичного характеру, обґрунтовуючи їх відповідним чином. Кількість часу, який виділяється на розгляд теоретичних питань і дискусії, визначається викладачем.

У матеріалах до занять також містяться питання для обговорення. У списку рекомендованих джерел зазначені роботи, знання яких необхідно студентам для засвоєння матеріалів теми і виконання завдань; спеціальна література призначена для більш глибокого вивчення питань теми.

Основне завдання занять — навчити студентів розуміти сутність та специфіку фінансів та фінансової системи; вміти аналізувати основні нормативно-правові акти щодо регулювання фінансових відносин; могли оцінювати тенденції розвитку фінансового законодавства; аналізувати та порівнювати фінансово-правові категорії; досліджувати правовий статус суб'єктів фінансових правовідносин, систему та компетенцію органів влади у сфері фінансової діяльності держави та місцевого самоврядування

Пристаючи до вивчення, студент повинен вчитися юридично мислити, самостійно, без «підказок» коментарів, довідників, оцінювати ту чи іншу правову ситуацію (наприклад при вирішенні ситуаційних завдань). Більше уваги потрібно приділяти навчальній, монографічній літературі, статтям у наукових журналах. При підготовці до занять студенти повинні переглянути рекомендовані джерела, правові акти й інші матеріали, які стосуються відповідної теми. Лише після цього можна приступити до складання доповідей і співдоповідей на семінарських заняттях, написання рефератів і виконання завдань. Викладач, який веде семінарське заняття, може рекомендувати студентам і інші, крім зазначених в переліку, джерела з урахуванням новітніх публікацій.

Таким чином, готуючись до занять по темі, треба:

уважно ознайомитися з планом заняття і списком нормативних актів, що рекомендуються, та навчальної та спеціальної літератури;

студенти мають засвоїти методичні вказівки, вивчити відповідні питання в конспекті і підручнику;

опрацювати нормативні акти з відповідної теми;

законспектувати одну або дві наукові праці з рекомендованого списку джерел;

використовуючи вивчений матеріал, вирішити завдання, вказані викладачем.

Розкриваючи теоретичні питання, студенти повинні прагнути до максимально повного і чіткого викладу всіх проблем, що досліджуються. При цьому важливо показати діалектику їхнього розвитку, розкрити відмінності в трактуванні розглядуваних положень, провести порівняльний аналіз питань, що висвічуються у відповідних розділах різних підручників, у спеціальній літературі.

Аналізуючи зміст правових норм, студенти мають в обов'язковому порядку давати точні і конкретні посилання на відповідні нормативно-правові акти: вказувати, коли і ким вони прийняті, відповідні статті (пункти, підпункти і т. ін.). При цьому студенти повинні звертатися безпосередньо до нормативних актів, а не викладати їх зміст за навчальною, додатковою або популярною літературою. Використовуючи коментар до законодавства, необхідно розмежувати текст коментарю від тексту самого нормативно-правового акту.

Конспектування літератури не повинне носити характер механічного переписування. Літературне джерело треба обов'язково заздалегідь прочитати, не конспектуючи. Потім потрібно «пробігти» очима текст і занотувати цікаві фрагменти у вигляді цитат або своїми словами, посилаючись кожного разу на сторінку. Важливо, щоб законспектований матеріал незалежно від його обсягу, був достатній за змістовим навантаженням і логічно завершений.

Вирішення завдань, які рекомендуються викладачем до семінарських занять, повинно ґрунтуватися на вимогах правових приписів процесуального та матеріального законодавства. Розв'язки ситуаційних завдань студент повинен занотувувати у свій робочий зошит, який можна користуватися під час відповіді на семінарському занятті при вирішенні тої чи іншої ситуаційної задачі (казусу).

При підготовці до семінарських занять студенти повинні використовувати рекомендовані джерела у законодавстві, серед навчальної та наукової літератури. Результати самостійної роботи студенти повинні занотувувати у свої робочі зошити з навчальної дисципліни.

Усі питання, які виникають у студентів при підготовці до семінарських занять, під час самостійної роботи, можуть бути вирішені під час групових та індивідуальних консультацій, що здійснюються викладачем, відповідно до затвердженого графіку.

Семінарське заняття 1

Тема 1: Актуальні питання теорії фінансового права

Питання для усного опитування та дискусії

- 1.1. Методологічні проблеми вивчення фінансового права. Фінансове право й економічні науки. Фінансове право і наука про фінанси (фінансова наука).
- 1.2. Проблеми сучасного визначення предмета та методу фінансового права.
- 1.3. Фінансове право України в системі національного права. Зв'язок фінансового права з іншими галузями права.
- 1.4. Публічна фінансова діяльність, її поняття і роль.
- 1.5. Значення механізму фінансів в реалізації завдань модернізації економіки.
- 1.6. Єдність фінансової системи України та її ланки. Приватні та публічні фінанси.
- 1.7. Фінансово-правова доктрина і джерела фінансового права.

Аудиторна письмова робота

Виконання студентами тестових завдань з питань теми заняття.

Методичні вказівки

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є : фінансове право, предмет фінансового права, метод фінансового права, фінансове право як галузь права, фінансове право як наука, фінансово-правові норми, фінансово-правові відносини.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на таких аспектах: фінансове право – це сукупність правових норм, що регулюють поведінку суб'єктів фінансових

правовідносин з приводу управління державними фінансами і фінансами місцевого самоврядування.

Предмет фінансового права охоплює і відносини, що виникають в процесі фінансової діяльності місцевого самоврядування що:

- ✓ здійснюється в рамках єдиної фінансової системи України.
- ✓ підтримується та забезпечується єдністю податкової та бюджетної систем.
- ✓ забезпечується єдиною системою фінансового контролю.

Особливу увагу потрібно звернути на предмет та метод. Предметом є сукупність правових норм, які регулюють суспільні відносини, що виникають в процесі формування, розподілу і використання централізованих та децентралізованих фондів коштів необхідних державі і органам місцевого самоврядування для виконання їх функцій і завдань. Основним методом фінансового права є імперативний метод (метод владних приписів).

Система фінансового права складається з двох частин: загальної та особливої.

У загальну частину фінансового права включаються норми, що закріплюють загальні принципи, правові форми та методи фінансової діяльності, правовий статус органів, які керують фінансовою діяльністю, а також норми, які регулюють відносини у галузі фінансового контролю.

В особливу частину входять розділи, які об'єднують норми, що регулюють відносини в галузі: бюджету, державних доходів та видатків, державного кредиту, податків, державного страхування, банківського кредитування та безготівкових розрахунків, грошового обігу та валютного регулювання.

Потрібно також нагадати, що джерелами фінансового права є правові акти представницьких та виконавчих органів державної влади та місцевого самоврядування, в яких містяться норми фінансового права.

Фінансово-правова норма – правило поведінки загальнообов'язкового характеру, яке встановлюється компетентними державними органами чи органами місцевого самоврядування з приводу утворення, розподілу та використання централізованих та децентралізованих грошових фондів, яке формується в категоричній формі і забезпечується до виконання примусовою силою держави. Фінансово-правові норми класифікують за суб'єктами правотворчості, характером диспозиції, за сферою дії, за тривалістю у часі і від дії по колу осіб.

Специфіка фінансово-правових норм суспільних відносин обумовила їх імперативний характер. Як правило, вони містять вимоги, виражені в категоричній формі і не допускають їх довільної зміни, точно визначають об'єм права і обов'язків учасників фінансових відносин.

Фінансово-правові відносини – це врегульовані нормами фінансового права суспільні відносини, учасники яких виступають носіями прав та обов'язків, пов'язаних з утворенням, розподілом та використанням грошових фондів. Вони мають певну особливість – виникають в процесі фінансової діяльності органів публічної влади, об'єктом є фонди грошових коштів, мають державно-владний характер, також майновий характер, не можуть існувати між громадянами, не наділені юридичною рівністю сторін.

Студент також повинен знати і функції фінансово-правових відносин які: вказують на коло осіб, на яких в конкретний час розповсюджується дія фінансово-правової норми; закріплюють конкретну поведінку суб'єктів в області мобілізації, розподілу, використання фондів коштів, якої вони зобов'язані неухильно дотримуватись; є умовою для приведення в дію юридичних засобів забезпечення суб'єктивних прав та юридичних обов'язків.

Фінансово-правові відносини класифікують за ознаками матеріального змісту (бюджетні, податкові, кредитні, банківські, валютні); за суб'єктом цих правовідносин і за наявністю матеріальних і процесуальних норм.

Семінарське заняття 2

Тема 2. Правовий режим та види публічних фондів коштів

Питання для усного опитування та дискусії

- 2.1. Поняття, ознаки та місце публічних фондів коштів у фінансовій системі України, їх види.
- 2.2. Фінансово-правовий статус фондів коштів бюджетних установ та інших публічних організацій.
- 2.3. Проблеми та межі фінансово-правового регулювання приватних фінансів (приватних, громадських фондів коштів).
- 2.4. Види доходів публічних фондів коштів, особливості їх правового регулювання.
- 2.5. Неподаткові доходи в системі державних доходів, проблеми повернення коштів, наданих під державне кредитування.
- 2.6. Діяльність органів Державної казначейської служби з обслуговування публічних фондів коштів.

Аудиторна письмова робота

Виконання студентами тестових завдань з питань теми заняття.

Методичні вказівки

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є : публічні фонди коштів, фонди коштів бюджетних установ, приватні фінанси, доходи публічних фондів коштів, неподаткові доходи.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на таких аспектах:

Розподіл фінансів на централізовані та децентралізовані визначається роллю держави і органів місцевого самоврядування з керівництва економікою, наявністю кількох форм власності, та необхідністю задоволення різних за своїм змістом і масштабами суспільних потреб.

Слід зауважити, що публічні фонди, будучи відносно відособленою частиною фінансових ресурсів, що має цільове призначення та відносну самостійність функціонування, тісно взаємопов'язані і діють не відокремлено, а утворюють органічну єдність; при розподілі та перерозподілі кошти переходять з одних фондів до інших. Через централізовані фонди здійснюється розподіл і перерозподіл національного доходу, створеного на підприємствах, між адміністративно-територіальними одиницями, виробничими й невиробничими сферами тощо.

Основними ознаками централізованих фондів грошових коштів слід визнати такі:

1. виключна роль держави чи органу місцевого самоврядування в мобілізації, розподілі та використанні коштів фондів. Держава (орган місцевого самоврядування) виступає владним суб'єктом стосовно фондів;
2. законодавчо закріплений порядок утворення фондів, джерела надходження, мета використання коштів, періодичність надходження коштів;
3. функціонують на підставі імперативно-правових норм із додержанням принципів плановості, строковості, обов'язковості;
4. формування фондів здійснюється значною мірою за рахунок податкових і неподаткових платежів та відрахувань;
5. утворюються на рівні держави чи місцевому рівні і діють на всій території країни чи адміністративно-територіальної одиниці;
6. спрямовані на задоволення публічного інтересу.

До централізованих фондів фінансових коштів належить Державний бюджет України, місцеві бюджети, публічні фонди соціального призначення.

Для задоволення публічного суспільного інтересу в Україні утворені і діють фонди соціального забезпечення. До фондів соціального призначення належать:

7. публічні бюджетні фонди спеціального (цільового) призначення;
8. публічні позабюджетні фонди спеціального (цільового) призначення;
9. фонди обов'язкового соціального страхування, кошти яких не є державною або комунальною власністю.

До державних бюджетних фондів цільового призначення слід віднести Фонд соціального захисту інвалідів. Фонд є бюджетною установою, формування бюджету якого здійснюється за рахунок коштів державного бюджету, благодійних внесків, добровільних пожертвувань та інших надходжень.

Пенсійний фонд України належить до публічних позабюджетних фондів цільового призначення. Пенсійний фонд України є юридичною особою публічного права. Керівництво діяльністю фонду здійснює правління Пенсійного фонду України, чисельність і персональний склад якого затверджуються Кабінетом Міністрів України. Бюджет фонду формується за рахунок страхових внесків, коштів державного бюджету, фінансових санкцій і добровільних внесків. Витрачаються кошти за цільовим призначенням на виплату пенсій та надання соціальних послуг.

До публічних позабюджетних фондів цільового призначення належить і Фонд гарантування вкладів фізичних осіб, який формується за рахунок обов'язкових відрахувань комерційних банків для забезпечення функціонування системи гарантування вкладів фізичних осіб та виведення неплатоспроможних банків із ринку.

До фондів обов'язкового соціального страхування в Україні належать Фонд загальнообов'язкового державного соціального страхування на випадок безробіття, Фонд соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань і Фонд соціального страхування з тимчасової втрати працездатності. Зазначені фонди є цільовими централізованими страховими фондами, некомерційними самоврядними організаціями. Управління названими фондами здійснюється Правліннями, що утворюються на паритетній основі з представників держави, застрахованих осіб та роботодавців у рівній кількості. Кошти фондів формуються в основному за рахунок обов'язкових внесків юридичних та фізичних осіб. Держава виступає гарантом забезпечення застрахованих осіб та надання їм відповідних соціальних послуг фондами.

Отже, органи управління цих фондів не є органами державної влади та органів місцевого самоврядування, їх кошти не є ні державною, ні комунальною власністю і використовуються виключно для фінансування виплат громадян за визначеними законодавством цільовими соціальними програмами (тобто, використовуються для задоволення публічного суспільного інтересу).

Отже, беручи до уваги вищезазначені положення, можна виділити такі ознаки децентралізованих грошових фондів;

1. утворюються і функціонують на державних і комунальних підприємствах, організаціях та установах, у галузях національної економіки;
2. утворюються в основному за рахунок власного рахунку та державних асигнувань;
3. контролю з боку держави та органів місцевого самоврядування підлягає насамперед розподіл коштів децентралізованих фондів;
4. кошти, зосереджені у фондах, є власністю держави чи територіальної громади і належать підприємствам на праві повного господарського відання чи оперативного управління;
5. спрямовані на задоволення потреб і вирішення завдань відповідно до масштабів діяльності підприємств, установ та об'єднань, тобто їх кошти використовуються для досягнення виробничих і соціальних цілей відповідно до їх

статутів, а також служать для забезпечення господарської діяльності, стимулювання продуктивності праці, підвищення ефективності виробництва;

6. створення і функціонування зазначених фондів здійснюється на підставі локальних актів, що приймаються на підставі законодавства України.

Таким чином, під децентралізованими фондами слід розуміти фонди коштів, що утворюються, розподіляються (перерозподіляються) й використовуються державними і комунальними підприємствами, установами, організаціями, їх об'єднаннями, за рахунок власних коштів та бюджетних асигнувань, і спрямовані на задоволення публічного інтересу.

Семінарське заняття 3

Тема 3: Проблеми правового регулювання прямих та непрямих податків

Питання для усного опитування та дискусії

- 3.1. Загальна і спрощена системи оподаткування, їх зміст та співвідношення.
- 3.2. Єдиний податок.
- 3.3. Платники ПДВ. Основні елементи оподаткування ПДВ. Відшкодування ПДВ.
- 3.4. Поняття та основні елементи акцизних податків.
- 3.5. Поняття, види мита та основні елементи оподаткування ввезним та вивезним митом.
- 3.6. Поняття та види податків, що сплачуються фізичними особами.
- 3.7. Платники та види податків з фізичних осіб. Проблеми усунення подвійного оподаткування.
- 3.8. Податок на доходи з фізичних осіб (елементи податку).
- 3.9. Взаємозв'язок платника податку на доходи з фізичних осіб та податкового агента, їх права і обов'язки.

Аудиторна письмова робота

Виконання студентами тестових завдань з питань теми заняття.

Методичні вказівки

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є : система оподаткування, єдиний податок, податок на додану вартість, акцизні податки, податки з фізичних осіб, подвійне оподаткування.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на таких аспектах: Прямі (прибутково-майнові) податки справляються у процесі отримання й накопичення матеріальних благ безпосередньо з доходів чи майна платників. Загальною підставою для їхнього справляння є отримання платником відповідних доходів (прибутку) у грошовій чи іншій матеріальній формі або наявність певного майна. Кінцевим платником прямих податків є власник майна (доходу). Прямі податки справляються на основі платоспроможності, тобто більше платять ті, хто має вищий дохід. Такий підхід в оподаткуванні вважається найсправедливішим.

Непрямі (на споживання або адвалорні) податки справляються у процесі витрачання коштів. Підставою для справляння непрямих податків є придбання споживачем певних товарів чи послуг, у ціну яких і включаються суми цих податків. При цьому фактичним (кінцевим) платником є споживач товару, на якого податок перекладається шляхом надбавки до ціни, а юридичним (формальним) платником є продавець. Розмір податку на одиницю товару для окремого платника не залежить від його доходів. В абсолютному розмірі більше платить той, хто більше споживає, а отже, у кінцевому підсумку, той, хто має вищі доходи.

Принципові відмінності прямих податків, які орієнтовані на обкладання доходів підприємств чи населення, від непрямих, які спрямовані на кінцеве споживання: **Прямі податки**: • платить і несе на собі одна особа; • включаються в ціну на стадії виробництва у виробників; • стягуються за декларацією і за кадастрами; • стягуються з виробництва цінностей: доходу і майна. **Непрямі податки**: • сплачує одна особа, а податкове навантаження несе інша; • включаються у ціну тільки на стадії реалізації як надбавка до ціни товару; • стягуються за тарифами; • стягуються зі споживання цінностей: витрат і користування речами.

Отже, непрямі податки - це податки, які не залежать від доходів або майна окремого платника, а визначаються розміром споживання. Непрямі податки включаються в ціни як надбавка (або складова), і їх сплачує кінцевий споживач. Переважно їх сплачують платники, які більше споживають, тобто ті, які мають більші доходи.

Прямі податки є базисом податкових систем держав з розвиненою ринковою економікою.

Серед прямих податків провідне місце займає податок на прибуток. Оподаткування прибутку забезпечує залежність державного бюджету від процесів матеріального виробництва. Та надає широкі можливості здійснення заходів державного регулювання економіки.

Головним у системі прямих податків, які справляються з фізичних осіб, є прибутковий податок. Розвиток ринкових відносин створює передумови зростання особистих доходів громадян. У цих умовах в світовій практиці застосовується переважно прогресивне оподаткування, яке дозволяє у міру зростання доходів громадян стягувати з них грошові кошти в більших розмірах.

Незважаючи на справедливість прямих податків, податкова система не може обмежитися тільки ними.

Непрямі податки відіграють значну роль у формуванні доходів держави та податковому регулюванні. Історично основним видом непрямих податків був акциз, коли об'єктом оподаткування, як правило, виступала вартість товарів, що мали певну специфічну особливість (тютюн, алкогольні напої, предмети розкоші), або рівень споживання яких значно залежав від зміни цін. Сьогодні в більшості країн у підакцизні групи товарів включено: алкогольні напої, тютюнові вироби, бензин, легкові автомобілі, коштовності, інші предмети розкоші. Розвиток непрямого оподаткування призвів до появи податку з обороту (своє рідного універсального акцизу), який у деяких країнах трансформувалася у податок з продаж або податок на додану вартість.

Семінарське заняття 4

Тема 4: Проблеми бюджетного права та бюджетного процесу в Україні.

Питання для усного опитування та дискусії

- 4.1. Розподіл видатків між ланками бюджетної системи України.
- 4.2. Правове регулювання бюджетної класифікації та захищені статті видатків бюджету.
- 4.3. Методи здійснення публічних видатків (фінансування, асигнування, кредитування, інвестування).
- 4.4. Статуси головного та нижчестоящого розпорядників бюджетних коштів.
- 4.5. Проблеми набуття та коло одержувачів бюджетних коштів.
- 4.6. Формування мережі розпорядників бюджетних коштів та Єдиний реєстр розпорядників та одержувачів бюджетних коштів.
- 4.7. Проблеми співвідношення постатейного (бюджетно-кошторисного) та програмно-цільового фінансування

Аудиторна письмова робота

Виконання студентами тестових завдань з питань теми заняття.

Методичні вказівки

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є : бюджет, бюджетна система, доходи, видатки, бюджетний дефіцит, бюджетний профіцит, бюджетна класифікація; бюджетне регулювання.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на таких аспектах: через бюджет та завдяки бюджету держава доповнює механізм саморегуляції ринкового суспільства, дієвим та ефективним за змістом державним регулюванням усіх сфер життєдіяльності такого суспільства.

Бюджет – це план формування та використання фінансових ресурсів для забезпечення завдань та функцій, які здійснюються органами держави, органами влади АРК, органами місцевого самоврядування протягом бюджетного року. Бюджет можна розглядати з матеріальної та економічної точки хору, а також як правову категорію. Бюджет будь-якого рівня складається з доходів та видатків.

За юридичною ознакою – на податковій та неподатковій.

Видатки поділяються на поточні та видатки розвитку. Видатки бюджету діляться на інвестування та фінансування інвестиційної та інноваційної діяльності. Поточні видатки – це витрати на соціальний захист населення і на фінансування мережі бюджетних підприємств, установ та організацій.

Бюджетне право – це система фінансово-правових норм, які регулюють суспільні відносини, що виникають:

- 1) при визначенні бюджетного устрою та бюджетної системи;
- 2) при визначенні складу доходів та видатків державних та місцевих бюджетів та принципів їх розмежування;
- 3) при визначенні компетенції держави та органів місцевого самоврядування у зв'язку з бюджетним процесом.

При вивченні даної теми студент повинен знати, що бюджетний устрій – це встановлені правовими нормами організація та принципи побудови бюджетної системи, її структура та взаємозв'язок між окремими ланками бюджетної системи.

Бюджетна система, в свою чергу, це сукупність державного та місцевого бюджетів, побудована з урахуванням економічних відносин державного та адміністративно-територіального устрою та врегульована нормами права.

Розглядаючи бюджетну систему, потрібно звернути увагу на принципи бюджетної системи, якими є єдність, збалансованість, повнота, достовірність, самостійність, гласність, наочність, цільового використання та принцип відповідальності учасників бюджетного процесу.

Самостійного опрацювання потребує також поняття та зміст бюджетної класифікації відповідно до чинного законодавства.

Бюджетна класифікація – це єдине систематизоване згрупування доходів, видатків на фінансування бюджету за ознаками економічної сутності, функціональної діяльності, організаційного устрою та іншими ознаками відповідно до законодавства України і міжнародних стандартів.

Семінарське заняття 5

Тема 5: Проблеми правової регламентації та державного регулювання в сфері надання банківських послуг

Питання для усного опитування та дискусії

- 5.1. Правове регулювання, поняття та види банківських операцій.
- 5.2. Правові основи та актуальні питання банківського кредитування.

- 5.3. Фінансово-правові аспекти інституту банківського рахунка.
- 5.4. Правовий режим банківської таємниці.
- 5.5. . Особливості правового регулювання розрахункових відносин.
- 5.6. Правове регулювання грошового обігу.
- 5.7. Списання коштів з рахунків клієнтів банків.
- 5.8. Відповідальність за порушення банківського законодавства.

Аудиторна письмова робота

Виконання студентами тестових завдань з питань теми заняття.

Методичні вказівки

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: банк, банківська система, банківський кредит, об'єкт кредитування, об'єкт банківських правовідносин.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на таких аспектах: Банківська система – це визначена законом структура спеціалізованих організацій особливого роду, що діють в сфері фінансів і грошово-кредитних відносин та має виключні повноваження на здійснення банківської діяльності. Всі банки в сукупності складають систему, поза якою діяльність кожного окремого банку неможлива.

Студент повинен звернути увагу на основні завдання та принципи банківської системи. Основними завданнями є захист та забезпечення стабільної грошової одиниці, забезпечення єдності та економічного простору країни, забезпечення ефективності кредитного та інвестиційного процесу та інші.

Банківській діяльності притаманні 3 основні функції:

1. утворення коштів (пасивні операції);
2. надання кредиту (активні операції);
3. сприяння платіжному обороту.

До активних операцій належать надання кредитів банками юридичним та фізичним особам, придбання права вимоги з поставки товарів та надання послуг, вкладення коштів у статутні фонди інших юридичних осіб.

До пасивних операцій належать залучення депозитів юридичних осіб, залучення депозитів фізичних осіб, отримання кредитів від банків, випуск цінних паперів.

Операції з готівкою: касове обслуговування, перевезення грошово-валютних цінностей.

Розрахункові операції: ведення рахунків клієнтів, ведення розрахунків банків-кореспондентів, проведення операцій по касовому виконанню державного бюджету.

Операції з валютними цінностями та інші операції.

Також потрібно звернути увагу при вивченні даної теми на нагляд за банківською діяльністю, функціонуванням системи банківського нагляду та його види (вступний контроль; дистанційний (безвізний) аналіз діяльності комерційних банків і виїзне інспектування банків та банківських установ).

Вивчаючи дану тему, потрібно обов'язково зауважити на тому, що кредитування є основним видом активних операцій комерційних банків. А тому за допомогою кредитних операцій банки отримують значні доходи хоча і супроводжуються певними ризиками.

При вивченні даної теми потрібно знати які структури складають кредитну систему України. Необхідно з'ясувати поняття кредиту його класифікація та процес правового регулювання банківського кредитування.

Крім того необхідно орієнтуватися в формах та умовах укладення кредитних договорів, а також в процедурі видачі та погашення кредиту та контролі за виконанням кредитних договорів.

Необхідною складовою вивчення даної теми є також вміння складати банківські процесуальні документи з питань кредитування.

Семінарське заняття 6

Тема 6. Державне регулювання валютних операцій. Проблеми правової регламентації та державного регулювання в сфері надання фінансових (парабанківських) послуг

Питання для усного опитування та дискусії

- 6.1. Поняття валюти та валютних цінностей.
- 6.2. Зміст валютного регулювання.
- 6.3. Валютний контроль.
- 6.4. Система фінансових санкцій за порушення валютного законодавства.
- 6.5. Адміністративна відповідальність за порушення валютного законодавства.
- 6.6. Кримінальна відповідальність за порушення валютного законодавства.

Аудиторна письмова робота

Виконання студентами тестових завдань з питань теми заняття.

Методичні вказівки

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: гроші, валюта, валютні цінності, валютне регулювання, фінансові санкції за порушення валютного законодавства, валютний контроль.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на таких аспектах: Валюта України включає: іноземну валюту – це іноземні грошові знаки у вигляді банкнот, казначейських білетів, монет, що перебувають в обігу та є законним платіжним засобом на території відповідної іноземної держави, а також вилучені з обігу, або такі, що вилучаються з нього, але підлягають обмінові на грошові знаки, які перебувають у обігу, кошти в грошових одиницях іноземних держав і міжнародних розрахункових одиницях, що перебувають на рахунках або вносяться до банківських та інших кредитно-фінансових установ за межами України, платіжні документи та цінні папери, виражені в національній чи іноземній валюті або банківських металах, банківські метали – золото, срібло, платина, метали платинової групи, доведені до найвищих проб відповідно до світових стандартів, у злитках і порошках, що мають сертифікат якості, а також монети вироблені з дорогоцінних металів.

Валютна система становить державно-правову форму організації міжнародних (валютних) відносин держав.

Валютним регулюванням є діяльність держави та уповноважених нею органів спрямована на регламентацію міжнародних розрахунків та порядок здійснення операцій з валютними цінностями. Ринкове і державне валютне регулювання взаємопов'язані і доповнюють одне одного.

Семінарське заняття 7

Тема 7: Проблеми правового регулювання фінансового контролю в Україні, його види

Питання для усного опитування та дискусії

- 7.1. Фінансовий контроль як вид фінансової діяльності держави, особливості його правового регулювання.
- 7.2. Види фінансового контролю в сучасних умовах.
- 7.3. Методи, форми та заходи фінансового контролю.

- 7.4. Повноваження органів спеціалізованого фінансового контролю:
- бюджетного контролю;
 - податкового контролю;
 - банківського нагляду (контролю);
 - валютного контролю;
 - контролю в сфері загальнообов'язкового соціального страхування;
 - фінансового моніторингу;
 - страхового нагляду та інших видів спеціального державного контролю за діяльністю суб'єктів господарювання на ринку фінансових послуг.
- 7.5. Особливості та підстави проведення планових та позапланових перевірок (ревізій) в порядку здійснення окремих видів фінансового контролю.
- 7.6. Відомчий та внутрішньогосподарський (внутрішній) фінансовий контроль.
- 7.7. Правові основи взаємодії правоохоронних органів з органами, що здійснюють фінансовий контроль.

Аудиторна письмова робота

Виконання студентами тестових завдань з питань теми заняття.

Методичні вказівки

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є : фінансовий контроль, перевірка, ревізія, аудит, фінансовий контроль органів спеціальної компетенції, фінансовий контроль органів загальної компетенції.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на таких аспектах: фінансовий контроль – це діяльність державних органів і недержавних організацій по забезпеченню законності, доцільності, фінансової дисципліни при мобілізації, розподілі та використанні грошових фондів і пов'язаних з цим матеріальних цінностей.

Структурно фінансовий контроль є організаційною системою, яка складається з елементів: суб'єкт, об'єкт, цілі, мета, предмет, методи.

Основними завданнями фінансового контролю є перевірка фінансових обов'язків суб'єктами фінансових правовідносин перед державою, перевірка розробки та виконання бюджету, перевірка правильності використання державними установами, органами, які фінансуються з бюджету грошових коштів (бюджетних і власних), перевірка додержання правил здійснення фінансових операцій, розрахунків і зберігання грошових коштів установами різних форм власності, перевірка фінансового стану і ефективності використання товарно-матеріальних ресурсів підприємствами і організаціями, усунення і попередження порушень фінансової дисципліни, а також пошук нових джерел поповнення державного та місцевих бюджетів.

Методи фінансового контролю поділяються на основні: ревізії, які є вибіркові і фронтальні, комплексні та тематичні; перевірки. Додаткові методи: обстеження, інспекції, спостереження.

При вивченні даної теми також потрібно опрацювати та вивчити органи та організацію фінансового контролю, а також види та методи фінансового контролю.

Семінарське заняття 8

Тема 8: Актуальні питання фінансово-правової відповідальності

Питання для усного опитування та дискусії

- 8.1. Поняття та елементи фінансового контролю.
- 8.2. Порядок та процедура здійснення перевірок.
- 8.3. Аудит як вид фінансового контролю в Україні.
- 8.4. Фінансовий контроль органів законодавчої влади і органів державної виконавчої влади загальної компетенції.

- 8.5. Правовий статус Державної Рахункової палати України.
- 8.6. Фінансовий контроль органів державної виконавчої влади спеціальної компетенції.
- 8.7. Контрольні функції Національного банку України.
- 8.8. Фінансовий контроль спеціалізованих органів фінансового контролю.

Аудиторна письмова робота

Виконання студентами тестових завдань з питань теми заняття.

Методичні вказівки

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: фінансовий контроль, перевірка, ревізія, аудит, фінансовий контроль органів спеціальної компетенції, фінансовий контроль органів загальної компетенції.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на таких аспектах: фінансовий контроль – це діяльність державних органів і недержавних організацій по забезпеченню законності, доцільності, фінансової дисципліни при мобілізації, розподілі та використанні грошових фондів і пов'язаних з цим матеріальних цінностей.

Структурно фінансовий контроль є організаційною системою, яка складається з елементів: суб'єкт, об'єкт, цілі, мета, предмет, методи.

Основними завданнями фінансового контролю є перевірка фінансових обов'язків суб'єктами фінансових правовідносин перед державою, перевірка розробки та виконання бюджету, перевірка правильності використання державними установами, органами, які фінансуються з бюджету грошових коштів (бюджетних і власних), перевірка додержання правил здійснення фінансових операцій, розрахунків і зберігання грошових коштів установами різних форм власності, перевірка фінансового стану і ефективності використання товарно-матеріальних ресурсів підприємствами і організаціями, усунення і попередження порушень фінансової дисципліни, а також пошук нових джерел поповнення державного та місцевих бюджетів.

Методи фінансового контролю поділяються на основні: ревізії, які є вибіркові і фронтальні, комплексні та тематичні; перевірки. Додаткові методи: обстеження, інспекції, спостереження.

При вивченні даної теми також потрібно опрацювати та вивчити органи та організацію фінансового контролю, а також види та методи фінансового контролю

1.4. Самостійна робота студентів

Самостійна робота студентів є важливою складовою частиною навчального процесу та має на меті закріплення та поглиблення знань і навичок, одержаних на усіх видах навчальних занять; підготовку до наступних занять, іспиту, формування культури розумової праці з чинними правовими нормами, законодавством та практикою його застосування. Під час самостійної роботи уточнюється коло питань, що підлягають вивченню по темі, аналізується та вивчається нормативний матеріал, наукові джерела, виконуються завдання.

Самостійна робота студента виконується в позааудиторний час, передбачений тематичним планом навчальної дисципліни.

Під час вивчення навчальної дисципліни студенти повинні навчитися самостійно мислити, поглиблювати засвоєні теоретичні знання, опановувати практичні навички з організації праці менеджера. Відповіді на питання повинні бути стисло законспектовані з обов'язковими посилання на використані джерела.

Самостійна робота студентів має бути логічно пов'язана з іншими видами навчальних занять. Однак вивчення навчальної дисципліни чи окремої теми не бажано починати з самостійної роботи студентів.

Від якості самостійної підготовки студентів залежить якість семінарських занять, глибина їх теоретичного змісту й активність студентів.

Самостійна робота є методом глибокого вивчення і творчого засвоєння студентами навчальної програми.

Перевірка самостійної роботи студентів здійснюється викладачами, які проводять семінарські заняття з навчальної дисципліни.

Викладач може обрати один з наступних способів перевірки самостійної роботи:

- проведення перевірки конспектів опрацьованої літератури, яка рекомендується для вивчення теми навчальної дисципліни;
- фронтального усного опитування;
- письмового опитування;
- проведення тестування з вивчених тем;
- розв'язування ситуаційних завдань до кожної теми навчальної дисципліни.

З метою самостійного визначення рівня засвоєння теоретичного матеріалу студентам пропонуються питання для самоконтролю набутих знань.

Питання самостійної роботи виносяться на поточний і підсумковий семестровий контроль. Для самостійної роботи студентів з кожної теми надається рекомендована література з якою студенти повинні ознайомитися для якісного виконання завдань на самостійну підготовку.

Загальні методичні рекомендації щодо самостійної роботи студентів:

1. Ознайомитися із питаннями, що виносяться на самостійне вивчення студентами.
2. Уважно прочитати матеріал, викладений на лекції і занотований студентами до відповідної теми.
3. Ознайомитися із рекомендованою літературою до відповідної теми (як до семінарського заняття, так і самостійної роботи) і розширити одержані знання під час лекційного заняття (обсяг представлень про конкретні предмети і явища, що входять у сферу регулювання приватним правом).
4. За бажанням студент може підготувати коротке повідомлення (до десяти хвилин) з найбільш складного і цікавого питання.
5. У випадку необхідності студент може скористатися індивідуальними консультаціями викладача, який читає лекції, а також викладача, який проводить семінарські заняття у навчальній групі.

Тема 1. Актуальні питання теорії фінансового права

Самостійну роботу з цієї теми слід будувати з урахуванням логічної структури її змісту за таким планом:

- 1.1. Методологічні проблеми вивчення фінансового права.
 - 1.1.1. Фінансове право й економічні науки.
 - 1.1.2. Фінансове право і наука про фінанси (фінансова наука).
 - 1.1.3. Проблеми сучасного визначення предмета та методу фінансового права.
 - 1.1.4. Фінансове право України в системі національного права.
 - 1.1.5. Зв'язок фінансового права з іншими галузями права
- 1.2. Фінансова система України та її склад.
 - 1.2.1. Поняття фінансової системи України.
 - 1.2.2. Складові фінансової системи України.
- 1.3. Поняття, природа, зміст та методи фінансової діяльності української держави.
 - 1.3.1. Поняття фінансової діяльності української держави.
 - 1.3.2. Природа фінансової діяльності української держави.
 - 1.3.3. Зміст фінансової діяльності української держави.
 - 1.3.4. Методи фінансової діяльності української держави.

- 1.4. Система і правове положення державних органів, які здійснюють фінансову діяльність.
 - 1.4.1. Система державних органів, які здійснюють фінансову діяльність.
 - 1.4.2. Правове положення державних органів, які здійснюють фінансову діяльність.
- 1.5. Фінансова діяльність органів державної законодавчої і виконавчої влади.
 - 1.5.1. Фінансова діяльність органів державної законодавчої влади.
 - 1.5.2. Фінансова діяльність органів виконавчої влади загальної компетенції.
 - 1.5.3. Фінансова діяльність органів виконавчої влади спеціальної компетенції.
- 1.6. Фінансова діяльність органів місцевого самоврядування.
- 1.7. Правові форми фінансової діяльності. Поняття, види і значення фінансово-правових актів.

Питання для самоконтролю

1. Дайте визначення фінансової діяльності держави.
2. Чим відрізняються публічні (державні) фінанси від приватних?
3. У чому є спорідненість і відмінність між категоріями “фінанси” і “гроші”?
4. Дайте визначення понять централізованих та децентралізованих фінансів.
5. Назвіть ознаки фінансів як економічної категорії.
6. Яка необхідна умова виникнення фінансів?
7. Що є економічною основою функціонування фінансів?
8. Назвіть методи мобілізації грошових коштів держави.
9. Що таке фінансова політика?

Тема 2. Правовий режим і види публічних фондів коштів

Самостійну роботу з цієї теми слід будувати з урахуванням логічної структури її змісту за таким планом:

- 2.1. Фінансова система, її склад.
 - 2.1.1. Єдність фінансової системи України.
 - 2.1.2. Місце публічних фондів коштів у фінансовій системі України.
 - 2.1.3. Співвідношення понять «казна», «публічний фонд коштів», «бюджет».
- 2.2. Сучасне поняття та ознаки публічного фонду коштів.
- 2.3. Правовий режим позабюджетних фондів коштів, їх види.
 - 2.3.1. Проблеми визначення поняття громадського (суспільного) фонду коштів і критерії їх віднесення до публічних фондів коштів.
 - 2.3.2. Сучасне правове регулювання правових режимів фондів коштів публічних організацій.
- 2.4. Фінансово-правовий статус юридичних осіб публічного права
- 2.5. Проблеми правового режиму фондів коштів і джерела формування фінансових ресурсів публічних організацій.
- 2.6. Проблеми та межі фінансово-правового регулювання приватних фінансів (приватних, громадських фондів коштів).
- 2.7. Правовий режим, методи та форми мобілізації і витрачання фінансових ресурсів публічних фондів коштів.
 - 2.7.1. Поняття і склад публічних доходів, динаміка їх змін.
 - 2.7.2. Правова система державних і муніципальних доходів.
 - 2.7.3. Методи та форми мобілізації фінансових ресурсів до публічних фондів коштів.

Питання для самоконтролю

1. Що розуміють під єдністю фінансової системи?
2. Чому суспільні відносини з приводу фінансів територіальних громад є предметом фінансового права?
3. Яке місце публічних фондів коштів у фінансовій системі України?
4. Які ознаки публічних фондів коштів?
5. Які критерії їх віднесення до публічних фондів коштів?
6. В чому правових режимів фондів коштів публічних організацій?
7. Розкрийте співвідношення понять «казна», «публічний фонд коштів», «бюджет».
8. Що є предметом науки фінансового права?
9. Які особливості джерел формування фінансових ресурсів публічних організацій?
10. Які основні проблеми правового режиму фондів коштів?
11. Які межі фінансово-правового регулювання приватних фінансів?
12. Які методи та форми мобілізації і витрачання фінансових ресурсів публічних фондів коштів?
13. Який склад публічних доходів та динаміка їх змін?
14. Що слід розуміти під формами витрачання фінансових ресурсів публічних фондів коштів?

Тема 3: Проблеми правового регулювання податкової системи та статусу суб'єктів податкових правовідносин

Самостійну роботу з цієї теми слід будувати з урахуванням логічної структури її змісту за таким планом:

- 3.1. Поняття, види, ознаки податку. Розмежування податку і збору.
 - 3.1.1. Поняття обов'язкового платежу.
 - 3.1.2. Види податку.
 - 3.1.3. Ознаки податку.
 - 3.1.4. Розмежування податку і збору.
 - 3.1.5. Функції податків.
- 3.2. Принципи оподаткування та функції податків.
 - 3.2.1. Поняття податкової системи.
 - 3.2.2. Загальні принципи оподаткування.
 - 3.2.3. Спеціальні принципи оподаткування.
- 3.3. Податкове право: поняття, зміст та особливості.
- 3.4. Податкові правовідносини: поняття, зміст та особливості.
- 3.5. Елементи правового механізму.
 - 3.5.1. Обов'язкові елементи податкового механізму.
 - 3.5.2. Додаткові елементи податкового механізму.
- 3.5. Загальнодержавні податки і збори.
- 3.6. Місцеві податки і збори.
- 3.7. Податки з юридичних осіб.
- 3.8. Податки з населення.
- 3.9. Податки, що сплачують і юридичні і фізичні особи (змішані податки).

Питання для самоконтролю

1. Що таке податкове право за предметом правового регулювання?
2. Хто є суб'єктом податкового права та податкових правовідносин?
3. Розкрийте зміст поняття «податкова система».
4. Яка структура податкових органів в Україні?

5. Охарактеризуйте поняття та рівні податкового тиску.
6. Що таке податок як правова категорія?
7. Розмежуйте поняття податок, збір, платіж, відрахування?
8. В чому недоліки та переваги непрямих податків?
9. Охарактеризуйте функції податку.
10. Назвіть ознаки податку.
11. За якими ознаками класифікуються податки?
12. Що таке елементи механізму оподаткування? Охарактеризуйте їх.
13. Які існують типи податкових систем?
14. Що таке податок на додану вартість?
15. У чому полягає сутність акцизного збору?
16. Що є об'єктом оподаткування при утриманні податку на прибуток підприємств?
17. Як оподатковуються доходи фізичних осіб?
18. Що таке державне мито?
19. Які податки та збори належать до місцевих?
20. Які є способи ухиляння від сплати податків?
21. Які є види відповідальності за порушення податкового законодавства?

Тема 4: Проблеми бюджетного права та бюджетного процесу в Україні

Самостійну роботу з цієї теми слід будувати з урахуванням логічної структури її змісту за таким планом:

- 4.1. Предмет та метод бюджетного права.
 - 4.1.1. Поняття бюджетного права.
 - 4.1.2. Особливі риси бюджетного права.
 - 4.1.3. Відносини, що складають предмет бюджетного права.
 - 4.1.4. Суміжні правові відносини.
 - 4.1.5. Загальні методи бюджетного права.
 - 4.1.6. Спеціальні методи фінансового права.
- 4.1. Поняття бюджетного процесу.
 - 4.1.1. Частина бюджетного процесу.
 - 4.1.2. Завдання бюджетного права.
 - 4.1.3. Принципи бюджетного права.
- 4.2. Учасники бюджетного процесу.
 - 4.2.1. Головні розпорядники бюджетних коштів.
 - 4.2.2. Розпорядники бюджетних коштів нижчого рівня.
- 4.3. Стадії бюджетного процесу та їх характеристика.
 - 4.3.1. Складання проектів бюджетів.
 - 4.3.2. Розгляд та прийняття Закону про Державний бюджет України, рішень про місцеві бюджети.
 - 4.3.3. Виконання бюджету, у тому числі у разі необхідності внесення змін до Закону про Державний бюджет України, рішення про місцеві бюджети.
 - 4.3.4. Підготовка та розгляд звіту про виконання бюджету і прийняття рішень щодо нього.
- 4.4. Бюджетне планування.
 - 4.4.1. Поняття бюджетного планування.
 - 4.4.2. Завдання бюджетного планування.
 - 4.4.3. Форми бюджетного планування.
- 4.5. Виконання бюджету.
 - 4.5.1. Учасники виконання бюджетів.
 - 4.5.2. Касове виконанням бюджету.

Питання для самоконтролю

1. Що розуміється під предметом бюджетного права?
2. Які особливості бюджетних правовідносин?
3. Які фактори визначають бюджетну систему держави?
4. Що детермінує напрямки видатків державного бюджету?
5. Назвіть елементи бюджетної системи України та охарактеризуйте їх зміст.
6. Які принципи покладені в основу розподілу доходів та видатків бюджетів в Україні?
7. В чому роль та значення бюджетного регулювання?
8. Охарактеризуйте зміст інституту бюджетних повноважень. Що таке бюджетний процес? Чим відрізняється бюджетний процес від цивільного та кримінального?
9. Що таке бюджетний цикл?
10. На яких матеріалах та документах базується проект державного та місцевих бюджетів?
11. Що таке бюджетна резолюція, її основний зміст, процедура прийняття?
12. Зміст актів про бюджет.
13. Яку роль відіграє державне казначейство у виконанні бюджету?
14. Порядок складання проекту бюджету в Україні.
15. Поняття та зміст бюджетного процесу.
16. Особливості розгляду проекту закону про Державний бюджет України.
17. Співвідношення банківської та казначейської форм виконання бюджету.
18. Виконання Державного бюджету по доходах та видатках.
19. Порядок скорочення видатків загального фонду Державного бюджету України.
20. Особливості фінансового контролю на стадіях бюджетного процесу.

Тема 5. Проблеми правової регламентації та державного регулювання в сфері надання банківських послуг

Самостійну роботу з цієї теми слід будувати з урахуванням логічної структури її змісту за таким планом:

- 5.1. Банківська система України: поняття, рівні.
 - 5.1.1. Поняття банківської системи.
 - 5.1.2. Рівні банківської системи.
 - 5.1.3. Основні завдання банківської системи.
 - 5.1.4. Специфічні функції банківської системи.
- 5.2. Функції і напрямки діяльності банків.
 - 5.2.1. Поняття банківських правовідносин.
 - 5.2.2. Характерні риси банківських правовідносин.
 - 5.2.3. Елементи банківських правовідносин.
- 5.3. Об'єкти кредитування.
- 5.4. Суб'єкти кредитних правовідносин.
- 5.5. Роль Національного банку України в банківській системі країни.
- 5.6. Правові засади контролю Національного банку України за діяльністю комерційних банків.
- 5.7. Фонд гарантування вкладів фізичних осіб.
 - 5.1. Поняття кредитної системи України.
 - 5.1.1. Елементи кредитної системи України.
 - 5.1.2. Джерела формування банківських кредитних ресурсів.

- 5.1.3. Принципи кредитування.
- 5.2. Поняття та класифікація банківських кредитів.
- 5.3. Поняття кредитних правовідносин та їх зміст.
 - 5.3.1. Суб'єкт кредитних правовідносин.
 - 5.3.2. Об'єкт кредитних правовідносин.
 - 5.3.3. Зміст кредитних правовідносин.
- 5.4. Правова характеристика кредитного договору.
- 5.5. Поняття, види банківських кредитів.

Питання для самоконтролю

1. Яку роль виконує банківська система в умовах ринкової економіки?
2. Дайте характеристику банківської системи України.
3. В чому полягає особливий правовий статус Національного банку України?
4. Охарактеризуйте принципи діяльності комерційних банків України.
5. В чому полягають контрольні повноваження Національного банку України щодо комерційних банків?
6. За якими ознаками можна Національний банк України віднести до “ банку банків”?
7. Проаналізуйте права Національного банку України по ліцензуванню комерційних банків.
8. Що слід розуміти під банківським кредитом?
9. Чим банківський кредит відрізняється від державного кредиту?
10. Дайте характеристику принципів банківського кредитування.
11. Які з принципів банківського кредитування обумовлені перехідним характером економіки України?
12. Чому на сучасному етапі банки віддають перевагу короткостроковому кредитуванню?
13. Який взаємозв'язок між обліковою ставкою Національного банку України і відсотковою ставкою по кредитам, що надаються комерційними банками?
14. Назвіть основні нормативно-правові акти, що регулюють правовідносини, пов'язані з поверненням банківських кредитів.

Тема 6: Державне регулювання валютних операцій. Проблеми правової регламентації та державного регулювання в сфері надання фінансових (парабанківських) послуг

Самостійну роботу з цієї теми слід будувати з урахуванням логічної структури її змісту за таким планом:

- 6.1. Поняття валюти та валютних цінностей.
 - 6.1.1. Поняття національної валюти.
 - 6.1.2. Поняття іноземної валюти.
 - 6.1.3. Поняття валютних цінностей.
 - 6.1.4. Державний валютний фонд України.
 - 6.1.5. Місцеві валютні фонди.
 - 6.1.6. Валютні фонди підприємств.
- 6.2. Зміст валютного регулювання.
 - 6.2.1. Рівні валютного регулювання.
 - 6.2.2. Міжнародне валютне регулювання.
 - 6.2.3. Внутрішньодержавне валютне регулювання.
 - 6.2.4. Система валютного регулювання в Україні.
 - 6.2.5. Система валютних операцій.
- 6.3. Валютний контроль.

- 6.4. Система фінансових санкцій за порушення валютного законодавства.
- 6.5. Адміністративна відповідальність за порушення валютного законодавства.
- 6.6. Кримінальна відповідальність за порушення валютного законодавства.

Питання для самоконтролю

1. Дайте визначення поняттям "валюта України", "іноземна валюта", "валютні цінності".
2. У чому полягає особливий статус валюти України?
3. Що таке конвертованість валюти та які її види ви знаєте?
4. Наведіть приклади вільноконвертованих та неконвертованих валют.
5. За рахунок яких коштів формуються Державний валютний фонд та місцеві валютні фонди?
7. Що слід розуміти під валютним регулюванням?
8. Назвіть види валютного регулювання.
9. Визначте систему валютного регулювання,
10. Наведіть приклади валютних операцій.
11. Назвіть учасників валютних операцій.
12. Які валютні операції потребують генеральної ліцензії а які – індивідуальної?
13. Проаналізуйте порядок встановлення офіційного курсу гривні до іноземних валют та банківських металів.
14. Які вимоги та обмеження встановлені щодо ввезення, переказування і пересилання з-за кордону, а також вивезення, переказування і пересилання за кордон резидентами і нерезидентами валюти України?
15. Назвіть особливості торгівлі іноземною валютою на території України резидентами і нерезидентами юридичними та фізичними особами.
16. Визначте структуру валютного ринку
17. Проаналізуйте порядок здійснення розрахунків в іноземній валюті.
18. Яким є порядок зарахування виручки резидентів у іноземній валюті на валютні рахунки в уповноважених банках?

Тема 7: Проблеми правового регулювання фінансового контролю (нагляду) в Україні, його види

Самостійну роботу з цієї теми слід будувати з урахуванням логічної структури її змісту за таким планом:

- 7.1. Поняття та елементи фінансового контролю.
 - 7.1.1. Основні завдання фінансового контролю.
 - 7.1.2. Основні вимоги, яким повинен відповідати фінансовий контроль.
 - 7.1.3. Суб'єкт фінансового контролю.
 - 7.1.4. Об'єкт фінансового контролю.
 - 7.1.5. Предмет фінансового контролю.
 - 7.1.6. Цілі фінансового контролю.
 - 7.1.7. Методи здійснення контролю.
- 7.2. Порядок та процедура здійснення перевірок.
- 7.3. Аудит як вид фінансового контролю в Україні.
- 7.4. Фінансовий контроль органів законодавчої влади.
- 7.5. Правовий статус Державної Рахункової палати України.
- 7.6. Фінансовий контроль органів державної виконавчої влади загальної компетенції.
- 7.7. Фінансовий контроль органів державної виконавчої влади спеціальної компетенції.
- 7.8. Контрольні функції Національного банку України.

Питання для самоконтролю

1. Розкрийте поняття та зміст фінансового контролю.
2. Сформулюйте завдання фінансового контролю.
3. Які фактори актуалізують проблему фінансового контролю на сучасному етапі розвитку України?
4. Назвіть об'єкт фінансового контролю.
5. Визначте завдання фінансового контролю.
6. В чому особливості правового регулювання фінансового контролю?
7. Які види фінансового контролю ви знаєте?
8. Назвіть методи фінансового контролю та розкрийте їх зміст.
9. Які органи здійснюють фінансовий контроль в Україні?
10. Назвіть систему органів, що здійснюють фінансовий контроль.
11. Розкрийте повноваження органів фінансового контролю.
12. Дайте визначення аудиторського контролю.
13. Охарактеризуйте зміст аудиторської перевірки.

Тема 8. Актуальні питання фінансово-правової відповідальності

Самостійну роботу з цієї теми слід будувати з урахуванням логічної структури її змісту за таким планом:

- 8.1. Поняття, ознаки та функції юридичної відповідальності суб'єктів фінансового права.
 - 8.1.1. Поняття юридичної відповідальності суб'єктів фінансового права.
 - 8.1.2. Ознаки юридичної відповідальності суб'єктів фінансового права.
 - 8.1.3. Функції юридичної відповідальності суб'єктів фінансового права.
- 8.2. Принципи юридичної відповідальності суб'єктів фінансового права.
- 8.3. Класифікація юридичної відповідальності суб'єктів фінансового права.
 - 8.3.1. За фактором часу проведення.
 - 8.3.2. За формами проведення.
 - 8.3.3. За суб'єктним складом.
- 8.4. Підстави притягнення до юридичної відповідальності суб'єктів фінансового права.
- 8.5. Поняття та ознаки фінансового правопорушення.
- 8.6. Склад фінансового правопорушення:
 - 8.6.1. об'єкт фінансового правопорушення;
 - 8.6.2. об'єктивна сторона фінансового правопорушення;
 - 8.6.3. суб'єкт фінансового правопорушення;
 - 8.6.4. суб'єктивна сторона фінансового правопорушення.
- 8.7. Заходи фінансового примусу, що застосовуються в фінансовому праві.

Питання для самоконтролю

1. Якими ознаками характеризується поведінка суб'єктів фінансового права?
2. Які види правової поведінки суб'єктів фінансового права ви знаєте?
3. Яка поведінка суб'єктів фінансового права є правомірною, а яка протиправною?
4. У яких аспектах розглядають юридичну відповідальність?
5. Визначте поняття: «позитивна юридична» та «негативна юридична відповідальність».
6. Назвіть загальні ознаки юридичної відповідальності.
7. Визначте специфічні ознаки юридичної відповідальності суб'єктів фінансового права.
8. Як можна визначити юридичну відповідальність суб'єктів фінансового права?
9. Які виділяють принципи юридичної відповідальності суб'єктів фінансового права?
10. Визначте мету юридичної відповідальності суб'єктів фінансового права?
11. Назвіть функції юридичної" відповідальності суб'єктів фінансового права.

12. Яке призначення правоохоронної та виховної функцій юридичної відповідальності суб'єктів фінансового права?
13. Визначте систему видів юридичної відповідальності суб'єктів фінансового права.
14. Порівняйте поняття «підстави притягнення до юридичної відповідальності» та «підстави настання юридичної відповідальності».
15. Дайте визначення правопорушення, яке скоюють суб'єктів фінансового права.
16. Якими ознаками характеризується правопорушення, яке скоюють суб'єктів фінансового права?
17. Що розуміють під складом правопорушення, яке скоюють суб'єктів фінансового права?
18. Визначте об'єкт правопорушення, яке скоюють суб'єктів фінансового права.
19. Дайте визначення об'єктивної сторони правопорушення, яке скоюють суб'єктів фінансового права.
20. Хто виступає суб'єктом правопорушення?
21. Назвіть ознаки суб'єктивної сторони правопорушення, яке скоюють суб'єкти фінансового права.
22. Які заходи державного примусу застосовуються за правопорушення у сфері фінансової діяльності?
23. Які види санкцій можуть застосовуватися у разі притягнення до відповідальності суб'єктів фінансового права?
24. Визначте, які санкції за порушення бюджетного законодавства можуть застосовуватися у разі притягнення до відповідальності суб'єктів фінансового права.
25. Що таке пеня, штрафна санкція (штраф)?
26. У яких випадках суб'єкти фінансового права притягаються до цивільно-правової та кримінальної відповідальності?

1.5. Індивідуальні завдання

1.5.1. Основні вимоги до написання індивідуальних завдань

Індивідуальні завдання передбачаються у формі реферату.

Тема реферату обирається студентом добровільно або закріплюється за студентом викладачем на початку семестру і виконується за ustalеними вимогами. Виконання реферату передбачає:

- підбір та опрацювання літератури за темою;
- складання плану і виконання роботи (вступ, *перше питання* — розкриття теоретичних аспектів проблеми, виклад основних ідей та пропозицій авторів; *друге питання* — аналіз фактичних та статистичних даних; висновки; список використаної літератури та інформаційних джерел);

Метою виконання рефератів є закріплення і систематизація студентами отриманих знань у процесі участі в аудиторних заняттях і самостійної роботи.

Для виконання реферату студенти повинні використовувати законодавчі та підзаконні акти, інструктивно-методичні матеріали, науково-монографічну літературу, судову практику, статистичні дані, аналітичну інформацію органів управління. Реферат має містити зіставлення різних точок зору з досліджуваного питання.

Роботи виконуються комп'ютерним способом з одностороннім розміщенням тексту на папері формату А4 (210 мм x 297 мм) з дотриманням прийнятих у діловодстві стандартних берегів : лівого — 30 мм, верхнього та нижнього — 20 мм, правого — не менше 10 мм.

Робота починається з титульного аркуша. Нумерація аркушів роботи починається з титульного аркуша. Номер на титульному аркуші не проставляється.

Обсяг роботи має забезпечувати належне висвітлення завдання і повинно бути виконано шрифтом Times New Roman кеглем 14 з 1,5 міжрядковим інтервалом.

Обов'язково в тексті повинні бути посилання на джерела, що були використані при написанні реферату. Посилання подаються у квадратних дужках з вказівкою номера джерела, за яким воно внесене у список використаних джерел, та сторінки (якщо подається точна цитата або числові дані), наприклад [3, с.8].

Загальний обсяг реферату має становити до 15 сторінок формату А4.

1.5.2. Тематика індивідуальних завдань

1.5.2.1. Тематики рефератів

1. Відмінність публічних (державних) фінансів від фінансів приватних.
2. Наглядні функції Національного банку України.
3. Правове регулювання державних доходів.
4. Правове регулювання державних витрат.
5. Правові основи кошторисно-бюджетного фінансування.
6. Правове регулювання доходів місцевих бюджетів.
7. Поняття та види муніципальних витрат.
8. Правовий режим іноземного інвестування в Україні.
9. Порядок фінансування установ освіти.
10. Позабюджетні фонди установ, що утримуються за рахунок бюджету.
11. Правовий статус Національного банку України.
12. Дефіцит державного бюджету України та джерела його покриття.
13. Класифікація банківських кредитів.
14. Міжбюджетні відносини.
15. Поняття кошторисно-бюджетного фінансування та його об'єкти.
16. Витрати бюджетних коштів.
17. Фінансування соціальних програм.
18. Фінансування науки.
19. Фінансування витрат на утримання апарату державної влади.
20. Бюджет як економічна та правова категорія.
21. Кошторис як державний фінансовий план бюджетної установи.
22. Фінансові ресурси держави.
23. Взаємозв'язок фінансового та конституційного права.
24. Взаємозв'язок фінансового та адміністративного права.
25. Взаємозв'язок фінансового та цивільного права.
26. Історія розвитку науки фінансового права.
27. Характеристика аудиторської діяльності.
28. Структура бюджетної класифікації.
29. Державний борг – сутність, види, джерела погашення.
30. Особливості валютних відносин як різновиду фінансових відносин.
31. Депозитні та ощадні операції банків.
32. Класифікація державних цінних паперів.
33. Правове регулювання готівкового обігу іноземної валюти на території України.
34. Повноваження державних органів у сфері валютного регулювання.
35. Правові засади валютного контролю.
36. Ліцензування валютних операцій в Україні.
37. Класифікація податків за різними ознаками.

38. Податкові ставки та їх види.
39. Офшорні зони та особливості оподаткування в них.
40. Відповідальність за порушення валютного законодавства.

1.5.2.2. Темі науково-дослідних завдань

1. Правове регулювання пересилання іноземної валюти за межі митної території України.
2. Принципи побудови система оподаткування та їх застосування в Україні.
3. Податкова політика зарубіжних країн та її особливості.
4. Значення державного кредиту у фінансовому забезпеченні загальнодержавних програм.
5. Сучасні підходи до проблеми предмету фінансового права.
6. Фінансова політика – складова економічної та соціальної політики держави.
7. Ринок страхових послуг в Україні та проблеми його правового регулювання.
8. Поняття державних витрат, їх особливості та принципи фінансування.
9. Податкове право, як складова частина фінансового права.
10. Подвійне оподаткування: сутність, причини, шляхи ліквідації.
11. Податкові закони: їх види та зміст.
12. Пільги з оподаткування як елемент механізму оподаткування.
13. Податкове законодавство України та проблеми його систематизації.
14. Порядок фінансування соціально-культурних заходів.
15. Порядок фінансування охорони здоров'я та фізичної культури.
16. Порядок фінансування видатків на національну оборону.
17. Порядок фінансування промисловості та капіталовкладень.
18. Особливості фінансування агропромислового комплексу.

Оцінювання результатів виконання рефератів здійснюється відповідно до чинної в університеті системи оцінювання знань в умовах запровадження Європейської кредитно-трансферної системи (ЄКТС) і включається до поточної успішності.

1.6. Підсумковий контроль

Підсумковий семестровий контроль проводиться у формі усного екзамену.

1.6.1. Питання для підсумкового контролю

1. Предмет та метод фінансового права.
2. Наука фінансового права: поняття та зміст.
3. Система фінансового права України.
4. Фінансово-правова відповідальність за порушення податкового законодавства.
5. Поняття та зміст фінансового контролю.
6. Види фінансового контролю.
7. Методи фінансового контролю.
8. Правова природа фінансових санкцій.
9. Поняття, структура та особливості фінансово-правових норм.
10. Класифікація фінансово-правових норм.
11. Фінансово-правові відносини: поняття, особливості, класифікація.
12. Структура фінансово-правових відносин.
13. Стадії бюджетного процесу.
14. Непрямі податки: поняття, види, переваги.
15. Джерела фінансового права України.
16. Проблеми систематизації фінансового законодавства.
17. Податок на доходи фізичних осіб.

18. Податкова система України: поняття, зміст, правові основи та принципи.
19. Поняття та ознаки податку.
20. Класифікація податків.
21. Фінансова система України.
22. Поняття та функції фінансів.
23. Фінансова діяльність держави: поняття, зміст, правові основи.
24. Фінансово-правова відповідальність банків за порушення банківського законодавства.
25. Податок на додану вартість.
26. Контрольно-наглядові функції НБУ.
27. Елементи механізму оподаткування.
28. Напрямки удосконалення податкової системи України.
29. Податкові правовідносини: поняття, зміст, особливості.
30. Аудит, як вид недержавного фінансового контролю.
31. Державний нагляд за страховою діяльністю.
32. Податкові пільги.
33. Система державних органів, які здійснюють фінансову діяльність.
34. Фінансова діяльність органів законодавчої влади.
35. Фінансовий контроль органів державної податкової служби.
36. Взаємозв'язок фінансового права з іншими галузями права.
37. Рахункова палата ВРУ в системі фінансового контролю.
38. Характеристика галузей та основних видів страхування.
39. Правове регулювання місцевих податків та зборів.
40. Ревізія та перевірка як методи фінансового контролю.
41. Структура доходів державного бюджету України.
42. Поняття та система державних видатків.
43. Бюджетна система України.
44. Міжбюджетні відносини.
45. Страхування: поняття, види, правові основи.
46. Форми державного внутрішнього кредиту.
47. Фінансовий контроль органів Державної контрольно-ревізійної служби.
48. Кошторисно-бюджетне фінансування.
49. Систематизація податкового законодавства України.
50. Правові форми безготівкових розрахунків.
51. Бюджетна класифікація: поняття, зміст, призначення.
52. Акцизний податок: порядок обчислення та сплати.
53. Поняття банків та банківської системи.
54. Операції та функції комерційних банків.
55. Організація страхування в Україні.
56. Договір страхування: поняття та умови.
57. Порівняльна характеристика державного та банківського кредиту.
58. Фінансово-правові акти, їх характеристика.
59. Відповідальність за порушення податкового законодавства.
60. Види рахунків, що відкриваються в банківських установах.
61. Правові принципи банківської діяльності.
62. Правовий статус та функції НБУ.
63. Відповідальність за порушення валютного законодавства.
64. Принципи банківського кредитування.
65. Порядок відкриття рахунків в банківських установах.
66. Порядок складання та затвердження кошторисів.
67. Дефіцит державного бюджету та шляхи його подолання.

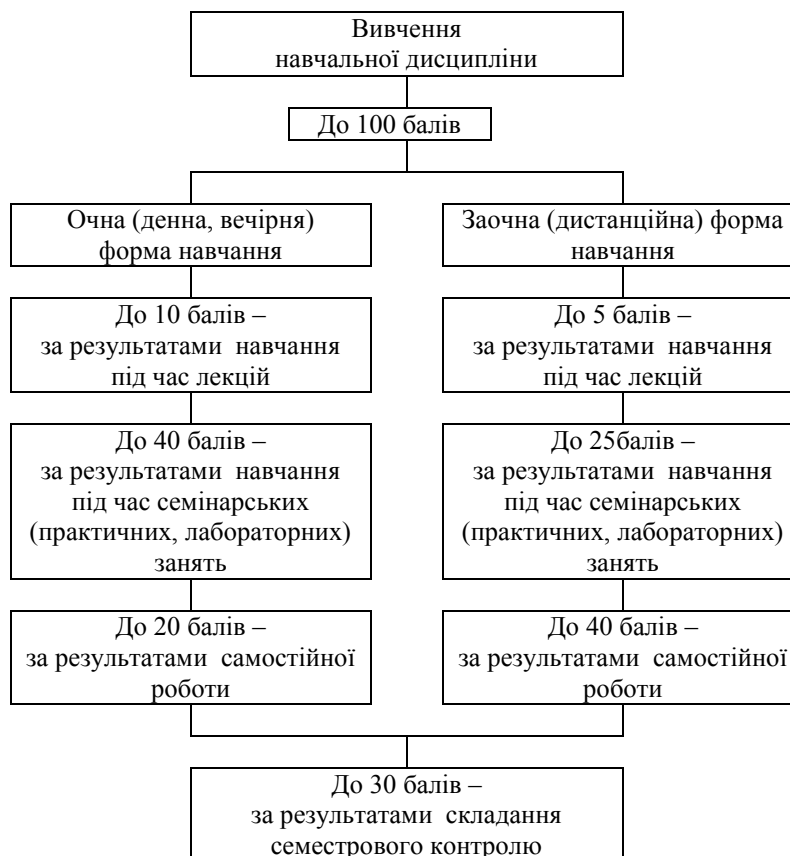
68. Валютний контроль.
69. Кредитний договір: поняття, сутність, зміст та значення.
70. Комерційні банки: їх види та класифікація.
71. Поняття та принципи бюджетного фінансування.
72. Добровільне та обов'язкове страхування.
73. Державний борг України: його види, обслуговування державного боргу.
74. Структура місцевих доходів.
75. Поняття державних та місцевих цільових фондів коштів, їх класифікація.
76. Джерела державних доходів.
77. Принципи та стадії бюджетного процесу.
78. Класифікація ревізій. Акти ревізії.
79. Державний бюджет, як економічна, політична та правова категорія.
80. Міжбюджетні трансферти.
81. Митні платежі. Державне мито. Мито.
82. Види та форми банківського кредиту.
83. Поняття валюти та валютних цінностей.
84. Методи мобілізації, розподілу та використання централізованих фондів коштів.

1.6.2. Приклад екзаменаційного білету

1. Взаємозв'язок фінансового права з іншими галузями права.
2. Права, обов'язки та відповідальність посадових осіб контролюючих органів.
3. Поняття та система державних видатків.

2. Схема нарахування балів

2.1. Нарухування балів студентам з навчальної дисципліни здійснюється відповідно до такої схеми:

2.2. Обсяг балів, здобутих студентом під час лекцій з навчальної дисципліни, обчислюється у пропорційному співвідношенні кількості відвіданих лекцій і кількості лекцій, передбачених навчальним планом, і визначається згідно з додатками 1 і 2 до Положення про організацію освітнього процесу в Хмельницькому університеті управління та права.

З цієї навчальної дисципліни передбачено проведення 10 лекцій за денною формою навчання.

2.3. З цієї навчальної дисципліни передбачено проведення 8 семінарських занять за денною формою навчання.

За результатами семінарського (практичного, лабораторного) заняття кожному студенту до відповідного документа обліку успішності виставляється кількість балів від 0 до 5 числом, кратним 0,5, яку він отримав протягом заняття.

Критерії поточного оцінювання знань студентів наведені у п.4.3.8. Положення про організацію освітнього процесу в Хмельницькому університеті управління та права (затвердженого 29 травня 2017 року, протокол № 14).

2.4. Перерозподіл кількості балів в межах максимально можливої кількості балів за самостійну роботу студентів та виконання індивідуальних завдань, наведено в наступній таблиці:

№ з/п	б тем	Номер теми								Усього балів	
		1.	2.	3.	4	5	6.	7	8		
1.	Максимальна кількість балів за самостійну роботу	2	2	2	2	2	2	2	2	2	16
2.	Максимальна кількість балів за індивідуальне завдання	4								4	
	Усього балів									20	

3. Рекомендовані джерела

3.1. Базові джерела

1. Конституція України від 28.06.1996 р. Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30. Ст. 141/
2. Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 р. № 2456-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17#Text/>
3. Алісов Є. О. Фінансове право : Підручник для студ. юрид. вузів / Є. О. Алісов [та ін.] ; відп.ред. Л. К. Воронова. Х. : Консум, 1998. 496 с.
4. Бех Г. В., Дмитрик О. О., Криницький І. Є. Фінансове право України: Підручник / Г. В. Бех, О. О.Дмитрик, І. Є.Криницький; За ред. М. П. Кучерявенка. К.: Юрінком Інтер. 2007. 320 с.
5. Воронова Л.К. Фінансове право України: Підручник. К.: Прецедент; Моя книга, 2006. 448 с.
6. Івасішина Н. В. Конспект лекцій з дисципліни «Фінансове право» (для студентів

- денної та заочної форми навчання всіх спеціальностей академії) / Н. В. Івасішина, І. І. Килимник. Харків: ХНАМГ, 2007. 162с.
7. Лучківська С.І. Фінансове право. Навчальний посібник (рек. МОН України) / С.І. Лучківська. К. КНТ, 2010. 296с.
 8. Нагребельний В.П. Фінансове право України: загальна частина: Навч.пос. для ВНЗ. / В.П. Нагребельний, В.Д. Чернадчук, В.В.Сухонос. Суми: ВТД «Університетська книга», 2005. – 320 с.
 9. Орлюк О. П. Фінансове право : Навч. посібник / О. П. Орлюк. К. : Юрінком Інтер, 2003. 527 с.
 10. Пацурковский П.С. Правовые основы финансовой деятельности государства: проблемы методологии. Черновцы: ЧДУ, 1997. 244 с.
 11. Пацурковский П.С. Проблемы теории финансового права. Черновцы, 1997. 276 с.
 12. Попова С.В., Роль В.Ф., Сергієнко В.В. Фінансове право: навчальний посібник. К.: Центр навчальної літератури, 2019 392 с.
 13. Рассолов М.М. Финансовое право: Учеб. пособие для вузов / Под ред. проф. М.М. Рассолова. М.; ЮНИТИ-ДАНА, Закон и право, 2001. 444с.
 14. Роль В. Ф. Фінансове право. Навч. посіб. / В. Ф. Роль, В. В. Сергієнко, С. М. Попова. К.: Центр учбової літератури, 2011. 392 с.
 15. Савченко Л.А Фінансове право: Навчальний посібник. / Савченко Л.А., Цимбалюк А.В., Шкарупа В.К, Глух М.В. Ірпінь: Академія ДПС України, 2001. 85 с.
 16. Фінансове право : підручник / [О. О. Дмитрик, І. Є. Криницький, О. А. Лукашев та ін.] ; за ред. М. П. Кучерявенка, О. О. Дмитрик. Харків : Право, 2019. 416 с.
 17. Фінансове право : підручник / за заг. ред. О. М. Бандурки та О. П. Гетманець; Ю. М. Жорнокуй, О. В. Кашкарьова, Т. В. Колесник та інші. Х. : Екограф, 2015. 500 с.
 18. Фінансове право : підручник / М. П. Кучерявенко, О. О. Дмитрик, О. А. Лукашев та ін.; за ред. М. П. Кучерявенка. Х. : Право, 2016. 440 с.
 19. Фінансове право України: навч. посібник (у схемах, таблицях та коментарях) / К. А. Гурковська, О. Б. Мороз, Ю. С. Назар, Л. М. Сукмановська. Львів: ЛьвДУВС, 2016. 308 с.
 20. Фінансове право: навч. посіб. / М.Г. Волощук, Т.О. Карабін, М.В. Менджул. Вид. 3-тє, допов. та перероб. Ужгород : Видавництво Олександри Гаркуші, 2017. 244 с.
 21. Химичева Н.И. Финансовое право: Учебник / Отв. Ред. Н.И. Хитичева. [3-е изд., перер. и доп.] М.: Юристъ, 2009. 749 с..
 22. Химичева Н.И. Финансовое право: Учебник / Отв. редактор Н.И. Химичева. М.: Юристъ, 2004. 749с.
 23. Шкарупа В.К. Фінансове право України: навчальний посібник: За заг.ред. д.ю.н., проф. Шкарупи В.К. Київ: „Істина“, 2007. 148 с.

Допоміжні джерела

Тема 1.

1. Конституція України від 28.06.1996 р. Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30. Ст. 141/
2. Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 р. № 2456-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17#Text>
3. Фінансове право : підручник / [О. О. Дмитрик, І. Є. Криницький, О. А. Лукашев та ін.] ; за ред. М. П. Кучерявенка, О. О. Дмитрик. Харків : Право, 2019. 416 с.
4. Фінансове право : підручник / за заг. ред. О. М. Бандурки та О. П. Гетманець; Ю. М. Жорнокуй, О. В. Кашкарьова, Т. В. Колесник та інші. Х. : Екограф, 2015. 500 с.

5. Фінансове право : підручник / М. П. Кучерявенко, О. О. Дмитрик, О. А. Лукашев та ін.; за ред. М. П. Кучерявенка. Х. : Право, 2016. 440 с.
6. Попова С.В., Роль В.Ф., Сергієнко В.В. Фінансове право: навчальний посібник. К.: Центр навчальної літератури, 2019 392 с.
7. Фінансове право України: навч. посібник (у схемах, таблицях та коментарях) / К. А. Гурковська, О. Б. Мороз, Ю. С. Назар, Л. М. Сукмановська. Львів: ЛьвДУВС, 2016. 308 с.
8. Фінансове право: навч. посіб. / М.Г. Волощук, Т.О. Карабін, М.В. Менджул. Вид. 3-тє, допов. та перероб. Ужгород : Видавництво Олександри Гаркуші, 2017. 244 с.

Тема 2.

1. Фінансове право : підручник / [О. О. Дмитрик, І. Є. Криницький, О. А. Лукашев та ін.]; за ред. М. П. Кучерявенка, О. О. Дмитрик. Харків : Право, 2019. 416 с.
2. Фінансове право : підручник / за заг. ред. О. М. Бандурки та О. П. Гетманець ; Ю. М. Жорнокуй, О. В. Кашкарьова, Т. В. Колесник та інші. Х. : Екограф, 2015. 500 с.
3. Фінансове право : підручник / М. П. Кучерявенко, О. О. Дмитрик, О. А. Лукашев та ін.; за ред. М. П. Кучерявенка. Х. : Право, 2016. 440 с.
4. Попова С.В., Роль В.Ф., Сергієнко В.В. Фінансове право: навчальний посібник. К.: Центр навчальної літератури, 2019 392 с.
5. Фінансове право України: навч. посібник (у схемах, таблицях та коментарях) / К. А. Гурковська, О. Б. Мороз, Ю. С. Назар, Л. М. Сукмановська. Львів: ЛьвДУВС, 2016. 308 с.
6. Фінансове право: навч. посіб. / М.Г. Волощук, Т.О. Карабін, М.В. Менджул. Вид. 3-тє, допов. та перероб. Ужгород : Видавництво Олександри Гаркуші, 2017. 244 с.

Тема 3.

1. Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 р. № 2456-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17#Text>
2. Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні: Закон України від 26 січня 1993р. № 2939-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-12#Text>
3. Про затвердження Положення про Державну аудиторську службу України: Постанова КМУ від 3 лютого 2016 р. № 43. Офіційний вісник України, 2016. № 48. Ст. 2080. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/43-2016-%D0%BF#Text>
4. Про затвердження Положення про Державну службу фінансового моніторингу України: Постанова КМУ від 29 липня 2015 р. № 537. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/537-2015-%D0%BF#Text>
5. Про затвердження Положення про Міністерство фінансів України: постанова Кабінету Міністрів України від 20 серпня 2014 р. № 375. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/375-2014-%D0%BF#Text>
6. Про затвердження Порядку взаємного інформування органів Державної контрольно-ревізійної служби України та органів Державної податкової служби України про факти фінансових порушень та вжиті заходи: Наказ ГКРУУ та ДПАУ від 22 грудня 2001 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0030-02#Text>
7. Про заходи щодо підвищення ефективності контролю за використанням бюджетних коштів: Указ Президента України від 19 вересня 2000р. № 1074/2000 із змінами та доповненнями. Офіційний Вісник України. 2000. № 38. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1074/2000#Text>

8. Про оптимізацію системи центральних органів виконавчої влади: Постанова КМУ від 10 вересня 2014 р. № 442. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/442-2014-%D0%BF#Text>
9. Демянчук І. А. Фіскальна політика в умовах турбулентності економіки: монографія. Рівне: О. Зень, 2015. 192 с.
10. Фінансове право : підручник / [О. О. Дмитрик, І. Є. Криницький, О. А. Лукашев та ін.] ; за ред. М. П. Кучерявенка, О. О. Дмитрик. Харків : Право, 2019. 416 с.
11. Фінансове право : підручник / за заг. ред. О. М. Бандурки та О. П. Гетманець ; Ю. М. Жорнокуй, О. В. Кашкарьова, Т. В. Колесник та інші. Х. : Екограф, 2015. 500 с.
12. Фінансове право : підручник / М. П. Кучерявенко, О. О. Дмитрик, О. А. Лукашев та ін.; за ред. М. П. Кучерявенка. Х. : Право, 2016. 440 с.
13. Петровська І.І. Фінансове право: навчально-методичний посібник. ІваноФранківськ, 2017. 149 с. URL:<http://lib.pnu.edu.ua/read.php?id=6147> 2. Фінансове право [Текст] : навч. посіб. / М.Г. Волошук, Т.О. Карабін, М.В. Менджул. Вид. 3-тє, допов. та перероб. Ужгород : Видавництво Олександри Гаркуші, 2017. 244с. URL: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/14778/1/%D0%A4%D0%B8%D0%BD%D0%B0%D0%BD%D1%81%D0%BE%D0%B2%D0%B5%20%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%BE%203%20%D0%B2%D0%B8%D0%B4.pdf>
14. Попова С.В., Роль В.Ф., Сергієнко В.В. Фінансове право: навчальний посібник. К.: Центр навчальної літератури, 2019 392 с.
15. Фінансове право України: навч. посібник (у схемах, таблицях та коментарях) / К. А. Гурковська, О. Б. Мороз, Ю. С. Назар, Л. М. Сукмановська. Львів: ЛьвДУВС, 2016. 308 с.
16. Фінансове право: навч. посіб. / М.Г. Волошук, Т.О. Карабін, М.В. Менджул. Вид. 3-тє, допов. та перероб. Ужгород : Видавництво Олександри Гаркуші, 2017. 244 с.

Тема 4.

1. Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 р. № 2456-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17#Text>
2. Про джерела фінансування органів державної влади: Закон України від 30 червня 1999 року № 783-XIV. *Відомості Верховної Ради України*. 1999. № 34. Ст. 274.
3. Положення про Державну казначейську службу України: постанова Кабінету Міністрів України від 15 квітня 2015 р. № 215. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/215-2015-%D0%BF#Text>
4. Положення про єдиний казначейський рахунок: наказ Головного управління Державного казначейства України № 122 від 26.06.2002. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0594-02#Text>
5. Про бюджетну класифікацію: Наказ Міністерства фінансів України № 14.01.2011 № 11 URL: https://zakononline.com.ua/documents/show/128643__529990
6. Про затвердження Порядку здійснення місцевих запозичень: Постанова Кабінету Міністрів України від 16 лютого 2011 р. № 110 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/110-2011-%D0%BF#Text>
7. Про затвердження Порядку казначейського обслуговування державного бюджету за витратами: наказ Міністерства фінансів України від 24.12.2012 № 1407. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0130-13#Text>
8. Про затвердження Порядку казначейського обслуговування місцевих бюджетів: Наказ Міністерства Фінансів України від 23.08.2012 № 938. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1569-12#Text>

9. Про затвердження Порядку перерахування міжбюджетних трансфертів: Постанова Кабінету Міністрів України від 15.12.2010 № 1132. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1132-2010-%D0%BF#Text>
10. Про затвердження Порядку повернення бюджетних коштів до відповідного бюджету в разі їх нецільового використання: Постанова Кабінету Міністрів України від 22 грудня 2010 р. № 1163. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1163-2010-%D0%BF#Text>
11. Про заходи щодо підвищення ефективності контролю за використанням бюджетних коштів: Указ Президента України від 19 вересня 2000р. № 1074/2000 із змінами та доповненнями. Офіційний Вісник України. 2000. № 38. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1074/2000#Text>
12. Фінансове право : підручник / [О. О. Дмитрик, І. Є. Криницький, О. А. Лукашев та ін.] ; за ред. М. П. Кучерявенка, О. О. Дмитрик. Харків : Право, 2019. 416 с.
13. Фінансове право : підручник / за заг. ред. О. М. Бандурки та О. П. Гетманець; Ю. М. Жорнокуй, О. В. Кашкарьова, Т. В. Колесник та інші. Х. : Екограф, 2015. 500 с.
14. Фінансове право : підручник / М. П. Кучерявенко, О. О. Дмитрик, О. А. Лукашев та ін.; за ред. М. П. Кучерявенка. Х. : Право, 2016. 440 с.
15. Фінансове право України: навч. посібник (у схемах, таблицях та коментарях) / К. А. Гурковська, О. Б. Мороз, Ю. С. Назар, Л. М. Сукмановська. Львів: ЛьвДУВС, 2016. 308 с.
16. Фінансове право: навч. посіб. / М.Г. Волощук, Т.О. Карабін, М.В. Менджул. Вид. 3-тє, допов. та перероб. Ужгород : Видавництво Олександри Гаркуші, 2017. 244 с.
17. Правове регулювання місцевих фінансів в Україні / [Солдатенко О.В., Антипов В.І., Музика-Стефанчук О.А. та ін.]; за заг. ред. О.В. Солдатенко. К.: Алерта, 2011. 244 с.
18. Рожко О.Д. Державні фінанси України: детермінанти та пріоритети розвитку: монографія. К.: Ліра-К, 2016. 360 с.
19. Сарана С. В. Податкові режими в Україні: монографія. К.: Талком, 2016. 414 с.

Тема 5.

1. Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 р. № 2456-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17#Text>
2. Податковий Кодекс від 02.12.2010 р. № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
3. Про затвердження Порядку здійснення місцевих запозичень: Постанова Кабінету Міністрів України від 16 лютого 2011 р. № 110 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/110-2011-%D0%BF#Text>
4. Про затвердження Порядку інформування роботодавців платника податку про наявність порушень застосування податкової соціальної пільги, позбавлення платника податку або відновлення його права на податкову соціальну пільгу та форми повідомлення про наявність порушень: наказ Міністерства фінансів України від 19.05.2017 № 514 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0693-17#Text>
5. Фінансове право : підручник / [О. О. Дмитрик, І. Є. Криницький, О. А. Лукашев та ін.] ; за ред. М. П. Кучерявенка, О. О. Дмитрик. Харків : Право, 2019. 416 с.
6. Фінансове право : підручник / за заг. ред. О. М. Бандурки та О. П. Гетманець; Ю. М. Жорнокуй, О. В. Кашкарьова, Т. В. Колесник та інші. Х. : Екограф, 2015. 500 с.
7. Фінансове право : підручник / М. П. Кучерявенко, О. О. Дмитрик, О. А. Лукашев та ін.; за ред. М. П. Кучерявенка. Х. : Право, 2016. 440 с.
8. Попова С.В., Роль В.Ф., Сергієнко В.В. Фінансове право: навчальний посібник. К.: Центр навчальної літератури, 2019 392 с.

9. Фінансове право України: навч. посібник (у схемах, таблицях та коментарях) / К. А. Гурковська, О. Б. Мороз, Ю. С. Назар, Л. М. Сукмановська. Львів: ЛьвДУВС, 2016. 308 с.
10. Фінансове право: навч. посіб. / М.Г. Волощук, Т.О. Карабін, М.В. Менджул. Вид. 3-тє, допов. та перероб. Ужгород : Видавництво Олександри Гаркуші, 2017. 244 с.
11. Сарана С. В. Податкові режими в Україні: монографія. К.: Талком, 2016. 414 с.
12. Теорія і практика визначення оподаткованого прибутку підприємств в Україні: обліковий аспект: монографія / І. М. Павлова, Д. М. Серебрянський, О. М. Смірнова та ін.; за заг. ред. О. М. Смірної. К.: Алерта, 2014. 500 с.

Тема 6.

1. Фінансове право : підручник / [О. О. Дмитрик, І. Є. Криницький, О. А. Лукашев та ін.] ; за ред. М. П. Кучерявенка, О. О. Дмитрик. Харків : Право, 2019. 416 с.
2. Фінансове право : підручник / за заг. ред. О. М. Бандурки та О. П. Гетманець; Ю. М. Жорнокуй, О. В. Кашкарьова, Т. В. Колесник та інші. Х. : Екограф, 2015. 500 с.
3. Фінансове право : підручник / М. П. Кучерявенко, О. О. Дмитрик, О. А. Лукашев та ін.; за ред. М. П. Кучерявенка. Х. : Право, 2016. 440 с.
4. Петровська І.І. Фінансове право: навчально-методичний посібник. ІваноФранківськ, 2017. 149 с. URL:<http://lib.pnu.edu.ua/read.php?id=6147>
2. Фінансове право [Текст] : навч. посіб. / М.Г. Волощук, Т.О. Карабін, М.В. Менджул. Вид. 3-тє, допов. та перероб. Ужгород : Видавництво Олександри Гаркуші, 2017. 244с. URL:<https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/14778/1/%D0%A4%D0%B8%D0%BD%D0%B0%D0%BD%D1%81%D0%BE%D0%B2%D0%B5%20%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%BE%203%20%D0%B2%D0%B8%D0%B4..pdf>
5. Попова С.В., Роль В.Ф., Сергієнко В.В. Фінансове право: навчальний посібник. К.: Центр навчальної літератури, 2019 392 с.
6. Фінансове право України: навч. посібник (у схемах, таблицях та коментарях) / К. А. Гурковська, О. Б. Мороз, Ю. С. Назар, Л. М. Сукмановська. Львів: ЛьвДУВС, 2016. 308 с.
7. Фінансове право: навч. посіб. / М.Г. Волощук, Т.О. Карабін, М.В. Менджул. Вид. 3-тє, допов. та перероб. Ужгород : Видавництво Олександри Гаркуші, 2017. 244 с.
8. Правове регулювання місцевих фінансів в Україні / [Солдатенко О.В., Антипов В.І., Музика-Стефанчук О.А. та ін.]; за заг. ред. О.В. Солдатенко. К.: Алерта, 2011. 244 с.
9. Рожко О.Д. Державні фінанси України: детермінанти та пріоритети розвитку: монографія. К.: Ліра-К, 2016. 360 с.

Тема 7.

1. Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування: Закон України від 09.07.2003 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1058-15#Text>
2. Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття: Закон України від 02 березня 2000 р. № 1533-III із змінами та доповненнями. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1533-14#Text>
3. Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування: Закон України від 23 вересня 1999 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1105-14#Text>
4. Про страхування: Закон України від 07 березня 1996р. № 85/96-ВР із змінами та доповненнями. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/85/96-%D0%B2%D1%80#Text>

5. Фінансове право : підручник / [О. О. Дмитрик, І. Є. Криницький, О. А. Лукашев та ін.] ; за ред. М. П. Кучерявенка, О. О. Дмитрик. Харків : Право, 2019. 416 с.
6. Фінансове право : підручник / за заг. ред. О. М. Бандурки та О. П. Гетманець; Ю. М. Жорнокуй, О. В. Кашкарьова, Т. В. Колесник та інші. Х. : Екограф, 2015. 500 с.
7. Фінансове право : підручник / М. П. Кучерявенко, О. О. Дмитрик, О. А. Лукашев та ін.; за ред. М. П. Кучерявенка. Х. : Право, 2016. 440 с.
8. Петровська І.І. Фінансове право: навчально-методичний посібник. ІваноФранківськ, 2017. 149 с. URL:<http://lib.pnu.edu.ua/read.php?id=6147> 2. Фінансове право [Текст] : навч. посіб. / М.Г. Волощук, Т.О. Карабін, М.В. Менджул. Вид. 3-тє, допов. та перероб. Ужгород : Видавництво Олександри Гаркуші, 2017. 244с. URL:<https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/14778/1/%D0%A4%D0%B8%D0%BD%D0%B0%D0%BD%D1%81%D0%BE%D0%B2%D0%B5%20%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%BE%203%20%D0%B2%D0%B8%D0%B4..pdf>
9. Попова С.В., Роль В.Ф., Сергієнко В.В. Фінансове право: навчальний посібник. К.: Центр навчальної літератури, 2019 392 с.
10. Фінансове право України: навч. посібник (у схемах, таблицях та коментарях) / К. А. Гурковська, О. Б. Мороз, Ю. С. Назар, Л. М. Сукмановська. Львів: ЛьвДУВС, 2016. 308 с.
11. Фінансове право: навч. посіб. / М.Г. Волощук, Т.О. Карабін, М.В. Менджул. Вид. 3-тє, допов. та перероб. Ужгород : Видавництво Олександри Гаркуші, 2017. 244 с.

Тема 8.

1. Про банки і банківську діяльність: Закон України від 21.06.2000 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14#Text>
2. Про валюту і валютні операції: Закон України від 21 червня 2018р. № 2473-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2473-19#Text>
3. Про страхування: Закон України від 07 березня 1996р. № 85/96-ВР із змінами та доповненнями. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/85/96-%D0%B2%D1%80#Text>
4. Фінансове право : підручник / [О. О. Дмитрик, І. Є. Криницький, О. А. Лукашев та ін.] ; за ред. М. П. Кучерявенка, О. О. Дмитрик. Харків : Право, 2019. 416 с.
5. Фінансове право : підручник / за заг. ред. О. М. Бандурки та О. П. Гетманець; Ю. М. Жорнокуй, О. В. Кашкарьова, Т. В. Колесник та інші. Х. : Екограф, 2015. 500 с.
6. Фінансове право : підручник / М. П. Кучерявенко, О. О. Дмитрик, О. А. Лукашев та ін.; за ред. М. П. Кучерявенка. Х. : Право, 2016. 440 с.
7. Петровська І.І. Фінансове право: навчально-методичний посібник. ІваноФранківськ, 2017. 149 с. URL:<http://lib.pnu.edu.ua/read.php?id=6147> 2. Фінансове право [Текст] : навч. посіб. / М.Г. Волощук, Т.О. Карабін, М.В. Менджул. – Вид. 3-тє, допов. та перероб. – Ужгород : Видавництво Олександри Гаркуші, 2017. 244с. URL:<https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/14778/1/%D0%A4%D0%B8%D0%BD%D0%B0%D0%BD%D1%81%D0%BE%D0%B2%D0%B5%20%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%BE%203%20%D0%B2%D0%B8%D0%B4..pdf>
8. Попова С.В., Роль В.Ф., Сергієнко В.В. Фінансове право: навчальний посібник. К.: Центр навчальної літератури, 2019 392 с.
9. Фінансове право України: навч. посібник (у схемах, таблицях та коментарях) / К. А. Гурковська, О. Б. Мороз, Ю. С. Назар, Л. М. Сукмановська. Львів: ЛьвДУВС, 2016. 308 с.

4. Інформаційні ресурси в Інтернеті

http://www.rada.gov.ua	- Веб-портал Верховної Ради України
http://www.president.gov.ua	- Веб-портал Офісу Президента України
http://www.kmu.gov.ua	- Веб-портал Кабінету Міністрів України
https://www.bank.gov.ua	- Веб-портал Національного банку України
http://www.minfin.com.ua	- Веб-сайт Міністерства фінансів України
http://nbuv.gov.ua/	- Веб-сайт Національної бібліотеки України імені В.І.Вернадського
http://gntb.gov.ua/ua/	- Веб-сайт Веб-сайт державної науково-технічної бібліотеки України
http://www.univer.km.ua/	- Веб-сайт Хмельницького університету управління та права

Розробник навчально-методичних рекомендацій:

Сторожук І.П. - доцент кафедри конституційного, адміністративного та фінансового права, кандидат юридичних наук, доцент Сторожук І. П.

_____ І.П. Сторожук

«15 » червня 2020 року

Схвалено кафедрою конституційного, адміністративного та фінансового права

«15 » червня 2020 року

Завідувач кафедри _____

О.М. Буханевич

«15 » червня 2020 року

Декан юридичного факультету

_____ С. А. Крушинський

«15 » червня 2020 року

Погоджено методичною радою університету

«18 » червня 2020 року, протокол № 8.

Голова методичної ради _____

І. Б. Ковтун

«18 » червня 2020 року

Обліковий обсяг програми – 2,3 ум.др.арк.

